

ГОЛОВНЕ

ХРОНІКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

№108, 23–29 серпня, 2022

ЗСУ ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРО КОНТРНАСТУП НА ПІВДНІ

Оперативне угруповання військ "Каховка" Збройних сил України 29 серпня [заявило](#), що ЗСУ прорвали першу лінію оборони в Херсонській області та розпочали наступальні дії на багатьох напрямках на півдні країни. [Ситуація](#) на тимчасово окупованій території Херсонської області складна, — раніше ЗСУ атаками ракет HIMARS знищили практично всі великі мости, й армія Росії виявилася відрізаною від постачання озброєнь та особового складу з території Криму. CNN з посиланням на посадовців США [зазначає](#), що ЗСУ створюють умови для "серйозного контрнаступу". Згідно із [заявою](#) міністра оборони України Олексія Резнікова, "найгірший сценарій" війни минув, й українські збройні сили перебувають на стадії стабілізації всієї лінії фронту. Він вважає, що Україна перебуває на порозі нового етапу війни у зв'язку з початком кампанії контрнаступу, а однією з головних загроз є ризик "синдрому втоми" міжнародної спільноти.

У ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ В УКРАЇНІ ПРОЛУНАЛА НАЙБІЛЬША КІЛЬКІСТЬ ПОВІТРЯНИХ ТРИВОГ

У День Незалежності України, 24 серпня, в Україні [пролунало](#) 189 повітряних тривог — це найбільша кількість із початку повномасштабного російського вторгнення. [Атаки](#) зазнали 58 населених пунктів. Наймасштабнішим став удар по залізничній станції [Чаплине](#) (Дніпропетровська область), внаслідок обстрілу загорілися чотири пасажирські вагони. [Загинуло](#) щонайменше 25 людей та 31 поранено.

У російському Мінборони [заявили](#), що атакою було нібито знищено військовий ешелон, понад 200 українських військовослужбовців та 10 одиниць військової техніки. Проте, кореспондент [The Associated Press](#) не знайшов підтверджень заявам, що серед загиблих внаслідок російського ракетного удару є українські солдати, але підтвердив, що серед постраждалих є діти.

Гуманітарна координаторка ООН в Україні Деніз Браун [заявила](#), що під час війни громадяни та інфраструктура мають бути захищені, і закликала "всі сторони без винятку сумлінно дотримуватись своїх зобов'язань із міжнародного гуманітарного права", не згадавши, хто саме стоїть за ударами по станції Чаплине. Її позицію [розкритикувало](#) МЗС України.

Після односторонньої паузи та відновлювальних робіт через обстріл залізничної станції Чаплине, "Укрзалізниця" [відновила](#) евакуацію людей з території Донбасу.

З 2 серпня, початку обов'язкової евакуації, і станом на 26 серпня з Донецької області виїхали 9606 осіб, з них 1785 — діти. Усього з області евакуювалися [75%](#) мешканців, на підконтрольній Україні частині залишилося приблизно 350 тисяч людей.

Громадське збирано [факти](#) про обов'язкову евакуацію. Зазначається, що вона не є примусовою. Міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук [заявила](#), що в черзі на початок обов'язкової евакуації перебувають і мешканці частини території Харківської, Запорізької та Миколаївської областей.

ДРУГИЙ САМІТ КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ

У другому саміті Кримської платформи, який відбувся 23 серпня в онлайн-форматі, взяли [участь](#) 60 країн. У підсумковій [заяві](#) вони засудили анексію півострова Росією та наголосили на важливості відновлення територіальної цілісності України. Президент України Володимир Зеленський заявив, що повернення Криму в Україну стане найбільшим антивоєнним кроком у Європі, й Україна вже є достатньо сильною для цього.

Найближчим часом у Верховній Раді України організують [слухання](#) щодо стратегії деокупації та реінтеграції Криму.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль [заявив](#), що обсяг втрат України від тимчасової окупації Криму складає 118 мільярдів доларів.

ДИСКУСІЇ ПРО ВІЗОВІ ОБМЕЖЕННЯ ТА НОВІ САНКЦІЇ ТРИВАЮТЬ

Голови комітетів із закордонних справ парламентів семи країн-членів ЄС — Естонії, Латвії, Литви, Фінляндії, Польщі, Чехії та Данії — виступили зі спільною [заявою](#), у якій закликають до нових санкцій проти РФ.

Зокрема, Європейський Союз готується зробити поїздки для громадян Росії складнішими та більш дорогими, [повідомило](#) видання Financial Times. [Відомо](#), що на неформальній зустрічі глав МЗС країн ЄС обговорюватиметься пропозиція Чехії щодо повного припинення дії угод про спрощений візовий режим із Росією та Білоруссю, проте офіційного рішення ухвалено не буде — на його підготовку потрібно ще мінімум кілька тижнів. Водночас уряди Німеччини та Франції спільно виступили проти заборони на видачу віз для в'їзду в ЄС для всіх росіян — цю позицію вони представили міністрам країн ЄС, які зустрічаються 30 і 31 серпня в Празі. Угорщина [не планує](#) обмежувати візи для росіян та не схвалює нових санкцій. Ідею тотальної заборони на видачу віз [не підтримує](#) голова зовнішньополітичного відомства Європейського Союзу Жозеп Боррель.

Фото: Ракетна система HIMARS/[Wikimedia](#)

США ВИДІЛИЛИ УКРАЇНІ НАЙБІЛЬШИЙ ТРАНШ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ

Президент США Джо Байден погодив новий пакет допомоги Україні обсягом 6 мільярдів доларів, — 3 мільярди [оборонної](#) допомоги та 3 фінансової допомоги через систему Світового банку. Нове фінансування [спрямоване](#) на те, щоби допомогти Україні забезпечити середньострокову та довгострокову оборону. Це найбільший із разових траншів, які США виділяли на підтримку оборони України. Крім іншого, пакет [включає](#) шість додаткових зенітно-ракетних систем NASAMS з боєприпасами для знищення російських крилатих ракет.

Також армія США уклала [контракт](#) із військово-промисловою корпорацією з розробки цих зенітно-ракетних систем, очікується, що їх передадуть Україні.

Крім того, за наявною [інформацією](#) найближчими тижнями адміністрація президента США планує присвоїти офіційну назву місії з допомоги Україні та призначити генерала, відповідального за постачання допомоги та підготовку українських військових. Це може

бути індикатором наявності плану довгострокового фінансування.

Міноборони США [розширило](#) використання морських суден для доставки зброї до України — кораблі можуть перевозити набагато більшу кількість вантажу, що дозволить Україні створити більший арсенал для майбутніх бойових дій.

Велика Британія [оголосила](#) про новий пакет допомоги Україні на 54 мільйони фунтів, зокрема, Україна отримає 850 ручних мікродронів, які британці закупають [разом](#) із Норвегією. Також Британія [передасть](#) Україні підводні безпілотники, які знешкоджуватимуть російські міни у водах біля українського узбережжя. [Словаччина](#) планує передати Україні бойові машини піхоти. Також в Офісі президента України [розраховують](#) на передачу західних систем ППО вже восени — зокрема, готовність зробити це підтвердила [Німеччина](#).

Водночас там помітили ознаки активізації російських шпигунів після того, як США та ФРН оголосили про навчання українських військових використанню західної зброї — про це [повідомляє](#) Der Spiegel.

МАГАТЕ ВІДПРАВИЛО ДЕЛЕГАЦІЮ НА ЗАЕС

Рада Безпеки ООН 23 серпня знову провела засідання щодо безпеки на захопленій Запорізькій АЕС, яке скликала Росія з метою звинуватити Україну. Однак від час засідання дії Росії зазнали суворой критики, зокрема з боку [Норвегії](#) та [Ірландії](#), крім того, Сергій Кислиця, постійний представник України при ООН, [підкреслив](#), що весь світ вимагає виведення російських військ з АЕС та повернення її під контроль України.

25 серпня Запорізька атомна електростанція (ЗАЕС) вперше в історії була повністю [від'єднана](#) від енергомережі. Причиною цього стали обстріли з боку російських збройних сил, які спричинили пожежі на [золівідвалах](#) Запорізької ТЕС, що розташована неподалік. На станції працювали [резервні](#) дизельні генератори. За добу роботу [двох енергоблоків](#) було відновлено, ЗАЕС працює в енергосистемі України.

Після повного від'єднання ЗАЕС від енергомережі гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі заявив про необхідність терміново відвідати станцію. МАГАТЕ зібрало групу [експертів](#) для візиту, здебільшого з "нейтральних країн", які не підтримують жодну зі сторін у війні Росії проти України або підтримують контакти з Росією. 29 серпня делегація [вирушила](#) на ЗАЕС. Заплановано, що інспекція [проходитиме](#) до 5 вересня, залучення експертів із безпеки дасть змогу МАГАТЕ провести оцінку наслідків обстрілу ЗАЕС, а висновки — потенційно використовуватимуться для притягнення винних до відповідальності. Невідомо, чи Росія чинитиме протидію візиту. 26 серпня під час конференції ООН із перегляду Договору про нерозповсюдження ядерної зброї Росія заблокувала ухвалення підсумкової декларації, оскільки в її проєкті [критикувалася](#) окупація Запорізької АЕС російськими військовими.

АНТИВОЄННІ ПРОТЕСТИ В РФ

Влада Росії продовжує безпрецедентну боротьбу з антивоєнним рухом: "ОВД-Інфо" та "Медуза" оприлюднили [звіт](#) про шість місяців репресій щодо ЗМІ та громадянського суспільства, які протестують проти війни. За інформацією видань, відомо про щонайменше 16437 затримання через антивоєнні протести з 24 лютого до 17 серпня. 224 особи стали фігурантами кримінальних антивоєнних справ, 3780 — адміністративних справ із дискредитації армії.

СПРОСТУВАННЯ ФЕЙКІВ

ЗМІ РОСІЇ ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРО НІБИТО МОБІЛІЗАЦІЮ УКРАЇНОЮ ПЕНСІОНЕРІВ, АЛЕ УНИКАЮТЬ ВИСВІТЛЕННЯ ПРИХОВАНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ У РФ

У російських ЗМІ поширюються повідомлення ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#)), що ЗСУ планують проведення мобілізації пенсіонерів. У тексті посилаються на колишнього голову Служби зовнішньої розвідки України Миколу Маломужу, який нібито заявив про це в інтерв'ю.

Ці твердження є фейком — мобілізації пенсіонерів в Україні не заплановано і в інтерв'ю вона не обговорювалася.

В [інтерв'ю](#) Миколи Маломужу йшлося про мобілізацію військових запасу з метою підготовки до контрнаступу: "Зараз потрібно готувати стратегічний наступ. І для цього готувати дуже потужні резерви. Я ще раз наголошую, що ми мобілізуємо дуже багато військовослужбовців, насамперед — запасу з бойовим досвідом". За українським [законодавством](#), військовозобов'язаними запасу є "громадяни, які придатні до військової служби за станом здоров'я в мирний чи воєнний час і не досягли граничного віку перебування в запасі", при цьому граничний вік військовозобов'язаного запасу встановлюється відповідно до військового звання. Під час воєнного стану [мобілізувати](#) можуть громадян віком від 18 до 60 років, у тому числі вищий офіцерський склад — до 65 років. [Пенсійним](#) віком чоловіків є 60 років за наявності необхідного страхового стажу.

Отже, пенсійний вік та граничний вік перебування в запасі збігаються. Поширення пропагандистськими ЗМІ Росії цієї фейкової новини має на меті, ймовірно, відвернути увагу аудиторії від проведення прихованої мобілізації в Росії та її витрат на ведення війни.

Так, президент Росії Володимир Путін підписав [указ](#) про збільшення армії Росії на 137 тисяч військовослужбовців, до 1,15 мільйона осіб. Це станеться з 2023 року.

Однак, на думку аналітиків американського [інституту](#) вивчення війни (ISW) та [розвідки](#) Великої Британії, це нововведення не спроможне значно підвищити бойову міць армії РФ і, швидше за все, свідчить про малоімовірність наказу про загальну мобілізацію.

За [інформацією](#) Головного управління розвідки Міноборони України, Росія нарощує мобілізаційні резерви та планує мобілізацію майже 90 тисяч військовослужбовців додатково вже найближчим часом.

За [підрахунками](#) Forbes, з початку повномасштабного вторгнення за 6 місяців Росія втратила понад 12 тисяч одиниць техніки на 16,6 мільярда доларів.

Щоб отримувати новини щодо російсько-української війни, підпишіться [ТУТ](#).

Цей бюлетень є продуктом міжнародної платформи громадянського суспільства CivilMPlus та підготовлений у рамках проекту "Діалог за взаєморозуміння та право: посилення внеску громадянського суспільства у врегулювання конфлікту, демократичний та регіональний розвиток та підготовку безпечної реінтеграції на сході України". Проект реалізується за фінансової підтримки Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини.